

‘Ontwikkelen nieuw weefselkweekprotocol duurt soms enkele jaren’

Assortiment weefselkweekplanten van houtige gewassen wordt gestaag breder

Lang niet alle gewassen en cultivars zijn via stek goed te vermeerderen. Houtige gewassen hebben daar relatief vaak last van. Weefselkweek kan dan uitkomst bieden. Een groeiend aantal kwekers van bomen en vaste planten koopt uitgangsmateriaal dat in vitro is vermeerderd. Boereboom Stekcultures uit Eindhoven stapte in 2009 zelf in weefselkweek en breidt zijn productielaboratorium in Portugal dit jaar uit. Enkele klanten vertellen waarom zij een deel van hun uitgangsmateriaal door dit bedrijf laten maken.

Auteur: Jan van Staalduinen

De weefselkweekactiviteiten van Boereboom Stekcultures liggen op koers. In Eindhoven beschikt het bedrijf al geruime tijd over twee bescheiden klimaatcellen: één voor onderzoekswerk en het inzetten van meristeemculturen en één voor de eerste opschaling tot uniforme partijen van maximaal 500 plantjes. De grootschalige productie vindt plaats in het Portugese Lissabon, waar bijna tien jaar geleden het huidige grote laboratorium in gebruik werd genomen. André Boereboom en zijn vrouw Angelique zijn er regelmatig te vinden, maar kunnen het werk met een gerust hart overlaten aan locatiemanager Helena Sousa en haar vier vaste medewerkers.

Uitbreiding noodzakelijk

‘Daar maken we dit jaar zo’n 300.000 weefselkweekplanten voor klanten’, vertelt de Brabantse ondernemer. ‘Voor volgend jaar ligt de lat op een half miljoen. Daarvoor zullen we dit jaar één van de klimaatkamers moeten vergroten. Het lokale team wordt binnenkort ook uitgebreid.’

Zodra de in-vitroplantjes wortels hebben gevormd, gaan ze naar Eindhoven en zet het

team aldaar de plantjes op pluggen. Om de overgang naar het nieuwe medium en een ander klimaat soepel te laten verlopen, worden ze enkele weken in trays in de kas onder tunnels geplaatst. ‘In het voorjaar krijgt de klant dan uniforme, stevige planten geleverd, die goed op eigen benen kunnen staan’, zo besluit Boereboom.

Nandina

Van Son & Koot uit Kaatsheuvel is één van die klanten. Het bedrijf beschikt over 19,5 ha kassen en 5 ha containerveld op diverse locaties in binnen- en buitenland, waarnaast er nog diverse bedrijven op contract planten kweken voor Van Son en Koot. Zeventig vaste medewerkers, in drukke perioden aangevuld met enkele tientallen uitzend- en oproepkrachten, telen er jaarlijks vijf miljoen planten.

‘Wij zijn gespecialiseerd in Japanse esdoorns en onderscheidende heesters, die we via aantrekkelijke verkoopconcepten internationaal afzetten’, zegt venoot en operationeel directeur Jordy Gijsbrechts. ‘We vermeerderen in hoofdzaak zelf uit stek. Bij sommige producten, zoals *Nandina*, levert dat niet de kwaliteit op

4 min. leestijd

die wij zoeken. Bovendien duurt het op die manier langer om nieuwe, exclusieve soorten in grote aantallen beschikbaar te krijgen. Met het uitgangsmateriaal dat André levert, slaan we meerdere vliegen in één klap: een veel hogere vermeerderingsfactor en uniforme partijen met betere planten, die al in een jong stadium goed zijn vertakt.'

Hoge standaarden

Op de vraag waarom de keuze op het Eindhovense vermeerderingsbedrijf viel en

niet op een ander lab, antwoordt de teeltman: 'In het verleden kochten we stekmateriaal in bij verschillende leveranciers, met wisselende resultaten. Het moest naar een hoger niveau en daarvoor zochten we een solide partner, met wie we exclusief konden samenwerken. Boereboom was actief in weefselweek had al ervaring met *Nandina*. Het bedrijf heeft een goede reputatie, een hoog kennisniveau en hoge standaarden voor innovatie en kwaliteit. Last but not least zit het bij wijze van spreken bij ons om de hoek. Je kunt dus snel even

langswippen om proefresultaten te bekijken en te zien hoe een partij zich ontwikkelt. Vorig jaar zaten we nog in de ontwikkelings- en opbouwfase. Binnenkort krijgen we de eerste grote partij aangeleverd. Die ontwikkelt zich tot nu toe naar wens. Wij maken er planten van die volgend jaar verkocht kunnen worden aan de consument.'

Gezonde moerplanten, gezonde stek

De samenwerking met Kolster BV uit Boskoop is nog iets priller. Veredelaar en R&D-specialist Jolien Vermeulen-van der Vegt werkt er sinds 2016 en onderhoudt de relatie met Boereboom, die een goed jaar geleden van start ging. 'Wij veredelen, vermeerderen en telen vaste planten en diverse houtige gewassen, hoofdzakelijk snijheesters en tuinplanten', zo licht zij toe. 'Voor de vermeerdering hebben we goede, kerngezonde moerplanten nodig, waarvan we stek van uniforme kwaliteit kunnen nemen. Weefselweekplanten zijn – als het protocol goed is en er hygiënisch wordt gewerkt – gegarandeerd vrij van ziekten. Ideaal uitgangsmateriaal dus voor onze moerplanten en voor de levering van uitgangsmateriaal. En van soorten die via stek niet goed te vermeerderen zijn, kunnen we uit weefselweek snel grote aantallen krijgen.'

Houtige gewassen extra uitdagend

Het Boskoopse bedrijf werkt al geruime tijd samen met enkele laboratoria die gespecialiseerd zijn in eenjarigen en vaste planten. 'Dat gaat prima, maar het zijn niet bij voorbaat de specialisten voor houtige gewassen', heeft Vermeulen-van der Vegt ervaren. 'Waarschijnlijk

'Met het uitgangsmateriaal dat André levert, slaan we meerdere vliegen in één klap'

Cotinus cog. Magical Red Fountain

Cotinus cog. Magical Torch

Cotinus cog. Magical Purple

omdat de weefselweekprotocollen voor die gewassen te zeer verschillen en de overgang van in-vitro naar plug bij houtige gewassen uitdagender is. André Boereboom en Angelique v/d Burgt zijn daar juist goed in. Ik had in een vakblad al eens over het bedrijf gelezen en ben begin vorig jaar naar ze toe gestapt.'

Cotinus en Exochorda

Na enkele gesprekken ging Boereboom Stekcultures voor Kolster aan de slag met het eerste gewas, *Cotinus*. 'In het algemeen zijn de geleverde planten uit weefselweek uniformer en vertakken ze beter. Daarnaast hopen we iets te doen aan de tegenvallende aantallen vanwege slechte bewortelingspercentages van de stekken van houtige gewassen. We hebben André een paar van onze beste planten gegeven en daar komen nu al mooie resultaten uit. We zien ook allebei dat er ruimte is voor verdere optimalisatie. Volgend jaar hopen we de eerste bescheiden partijen te ontvangen en dan wordt het een kwestie van opschalen en verbreden.' Feitelijk is dat laatste nu al in gang gezet, want Angelique van de Burgt heeft nu ook de eerste

proeven opgezet voor *Exochorda*. 'Een prachtige heester, maar qua vermeerdering een bijzonder lastige klant. We hebben er echter alle vertrouwen in dat André en zijn vrouw de vermeerdering naar hun hand kunnen zetten.'

Nieuwe gewassen, nieuwe groei

De Eindhovense ondernemer deelt dat vertrouwen. 'Daar zullen we heus wel uitkomen', zegt hij met een glimlach. 'Ook met andere gewassen hebben we dit jaar nieuwe stappen gezet of vooruitgang geboekt. Zo werken we aan een nieuw protocol voor *Clematis*, waarbij de verwelkingsziekte *Phoma clematidina* een issue is. Met de klimplant *Lapageria*, die vegetatief heel lastig is te vermeerderen, zijn we al een stap verder. Die doet het nu goed in de buis, maar de acclimatiseringsfase mag nog wat beter verlopen. Daar werken we aan.

Eucalyptus is voor ons ook een vrij nieuw gewas waar progressie in zit. En zo kan ik nog even doorgaan. Het zou dus goed kunnen dat we binnen enkele jaren opnieuw moeten nadenken over uitbreiding van de faciliteiten.'

'Bij houtige gewassen is de overgang van in-vitro naar plug uitdagender'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Cotinus magical 'Green Fountain'

Angelique maakt eerste inzetten in het laboratorium